



Konsekvensutredning av Arbetsmiljöverkets förslag till föreskrifter om produktregler för stegar, ställningar, och viss annan utrustning för arbete på höjd, samt vissa trycksatta anordningar

(1.3)

Innehåll

| | |
|--|----|
| Sammanfattning | 3 |
| 1. Koppling till arbetet med ny regelstruktur | 3 |
| 2. Föreskrifternas innehåll | 4 |
| 3. Bemyndiganden | 4 |
| 4. Bedömning av om föreskrifterna överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska Unionen..... | 5 |
| 5. Vilka som berörs av regleringen..... | 5 |
| 6. Beskrivning av förslaget och dess konsekvenser | 6 |
| 6.1 Allmän beskrivning av förslaget..... | 6 |
| 6.2 Produktkrav för arbetskorgar för tillfälliga personlyft med truck eller kran kap. 2..... | 6 |
| 6.3 Produktkrav på fallskyddsnät för personskydd kap. 3..... | 7 |
| 6.4 Produktkrav för stegar och arbetsbockar kap.4..... | 9 |
| 6.5 Produktkrav på ställningar kap. 5 | 12 |
| 6.6 Produktkrav för trycksatta anordningar som inte omfattas av de Europeiska produkt direktiven kap.6 | 16 |
| 6.7 Borttagning av obsoleta produktkrav - Stolpskor | 16 |
| 6.8 Borttagning av obsoleta produktkrav - Tändapparater för sprängarbete.... | 17 |
| 6.9 Sammanfattning av identifierade kostnadseffekter | 18 |
| 7. Alternativa lösningar och övervägda regleringsalternativ | 19 |
| 8. Överväganden enligt 14 kap. 3 § regeringsformen | 19 |
| 9. Effekter för kommuner och regioner..... | 19 |
| 10. Tidsåtgång och administrativa kostnader för företag | 20 |
| 11. Vilka andra kostnader och förändringar är aktuella för företag..... | 20 |
| 12. Påverkan på företag..... | 20 |
| 12.1 Påverkan av konkurrensförhållanden..... | 20 |
| 12.2 Annan påverkan..... | 20 |
| 13. Särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning | 20 |
| 14. Särskild hänsyn beträffande tidpunkten för ikraftträdande..... | 20 |
| 15. Behov av speciella informationsinsatser..... | 21 |
| 16. Hur samråd genomförs | 21 |
| 17. Kontaktuppgifter till Arbetsmiljöverket..... | 22 |

Sammanfattning

Arbetsmiljöverket har genomfört en översyn och genomgång av den befintliga föreskriftsstrukturen och myndighetens föreskrifter har därmed fått en helt annan indelning än tidigare. Syftet med detta arbete är, att skapa tydliga regler i en mer överblickbar struktur, med regler som är lättare att förstå. Föreskrifterna har fått en moderniserat och enklare språk. Dubbelregleringar har tagits bort och mängden allmänna råd har avsevärt reducerats.

De nya föreskrifterna om produktregler för stegar, ställningar, och viss annan utrustning för arbete på höjd, samt vissa trycksatta anordningar samlar alla nu gällande produktregler för produkter som inte omfattas av något av europeiska unionens produktdirektiv eller produktförordningar.

Ett kapitel har genomgått förändringar, som leder till ökade kostnader - kapitlet om stegar och arbetsbockar (4).

Alla övriga kapitel har endast genomgått marginella förändringar, som inte bedöms påverka berörda företag, samt språkliga och andra förtydliganden, som inte påverkat de krav som ställs på berörda. Det gäller även borttagandet av obsoleta produktkrav.

1. Koppling till arbetet med ny regelstruktur

Arbetsmiljöverket har genomfört ett stort arbete där vi har grupperat och sorterat alla våra regler på ett annat sätt än tidigare. Enligt vår egen terminologi har vi sorterat reglerna enligt en ny "regelstruktur".

Väldigt förenklat har vi slagit ihop många grundförfattningar så att det i slutändan har blivit färre, men i sidor räknat, mer omfattande grundförfattningar. Arbetet har inneburit att myndigheten har gått igenom alla paragrafer i vårt regelverk, i det sammanhanget har all text också setts över rent språkligt. Arbetet har inte gått ut på att ändra befintliga regler, tvärtom har huvudprincipen varit att reglerna när den nya strukturen träder i kraft ska ha samma innebörd som reglerna i den nuvarande strukturen. När det görs ett så här stort arbete är det dock ofrånkomligt att inte också på några punkter ändra i regelverket. Det har i så fall ofta handlat om förändringar som arbetats fram inom det ordinarie regelförändringsarbetet, men i vissa fall också förändringar som aktualiserats under det pågående arbetet med att se över regelstrukturen. Syftet med att ändra struktur är att för alla berörda få ett mer sammanhållet och överblickbart regelverk.

Förslaget om en ny regelstruktur innebär att Arbetsmiljöverket föreslår 14 nya grundförfattningar som tillsammans ska ersätta alla nu gällande författningar i vårt regelverk. Skyldigheten att konsekvensutreda alla förändringar har vi hanterat på det här sättet:

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

- Det finns en "övergripande" konsekvensutredning som förklarar och motiverar varför arbetet med ny regelstruktur har genomförts. Den beskriver också vilka konsekvenser en ny struktur medför för berörda. Den konsekvensutredningen behandlar inte de faktiska förändringarna av reglernas innebörd som har gjorts på en del ställen.
- För varje ny grundförfattning som innehåller faktiska förändringar av reglers innebörd har det gjorts en egen "specifik" konsekvensutredning. De "specifika" konsekvensutredningarna tar sikte på förändringar av reglernas innebörd, men berör inte förändringen av regelstruktur som alltså i stället har behandlats i den "övergripande" konsekvensutredningen. Denna konsekvensutredning är en sådan "specifik" konsekvensutredning och den behandlar de förändringar som föreslås genom förslaget till nya föreskrifter om förslaget till Konsekvensutredning avseende förslag till nya föreskrifter om produktkrav för stegar, ställningar och viss utrustning för arbete på höjd.

2. Föreskrifternas innehåll

När idén om en ny regelstruktur började diskuteras förslogs tidigt, både internt inom Arbetsmiljöverket och i en extern konsultrapport¹, att produktkrav riktade mot tillverkare inte skulle blandas med användarregler riktade mot exempelvis arbetsgivare. Så sker i Arbetsmiljöverkets nuvarande föreskrifter då det gäller oharmoniserade produktkrav, alltså sådana produktkrav som inte bygger på EU-direktiv. I arbetet med den nya regelstrukturen har därför alla oharmoniserade produktkrav riktade mot tillverkare lyft ut från sitt tidigare sammanhang och samlats i en gemensam författning, föreskrifter om produktkrav för stegar, ställningar och viss utrustning för arbete på hög höjd. I det nya förslaget till föreskrifter finns paragrafer som hämtats från följande befintliga föreskrifter om

- tillfälliga personlyft med kranar eller truckar (AFS 2006:7),
- byggnads- och anläggningsarbete (AFS 1999:3),
- stegar och arbetsbockar (AFS 2004:3),
- ställningar (AFS 2013:4) och
- användning och kontroll av trycksatta anordningar (AFS 2017:3).

Därutöver har också några paragrafer i föreskrifterna om mast- och stolparbete (AFS 2000:6) och sprängarbete (AFS 2007:1) bedömts i regelstrukturarbetet, men dessa har av skäl som redovisas i avsnitt 6.7 - 6.8 i stället beslutas bli upphävda.

3. Bemyndiganden

Arbetsmiljöverket föreskriver om produktregler med stöd av de bemyndiganden som ges i 18 § arbetsmiljöförordningen utifrån 4 kap. 1, 2 och 10 §§ arbetsmiljölagen. Därutöver kan Arbetsmiljöverket meddela föreskrifter om kontrollorganens

¹ "Regelförnyelse - förstuderapport". Karlöf Consulting, 2016-01-26. Arbetsmiljöverkets dnr 2015/042327

uppgifter inom ramen för kontrollförfaranden med stöd av bland annat 3 § andra stycket förordning (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll.

4. Bedömning av om föreskrifterna överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska Unionen.

Vad gäller föreskrifterna överensstämmelse med Sveriges skyldigheter gentemot EU, exempelvis i förhållande till proportionalitetsprincip och EU:s regelverk för att motverka diskriminering, har vi inte funnit något i föreskrifterna står i strid med EU:s regelverk.

5. Vilka som berörs av regleringen

Vilka som berörs av relevanta förändringar i regleringen är olika beroende på vilket område som avses. Vad gäller omarbetningen av kapitlen Produktkrav för arbetskorgar för tillfälliga personlyft med truck eller kran (kap 2), Produktkrav för fallskyddsnet för personskydd (kap 3) Produktkrav för ställningar (Kap 5) och Produktkrav för trycksatta anordningar som inte omfattas av de Europeiska produktdirektiven (kap 6) har ingen förändring i kravställandet identifierats. I och med det påverkas inga företag i någon annan omfattning än vad de gör i dag på dessa områden.

I kapitlet om Produktkrav för stegar och arbetsbockar (Kap 4) har kravställandet ändrats så till vida att produkterna skall typkontrolleras mot gällande EN-standarder i stället för emot den upphävda nationella svenska standarden. Detta kan påverka de företag som ansöker om typkontrollintyg. I nuläget finns 27 typkontrollintyg i Sverige utställda för sådana produkter och de innehåser 26 företag. Kontrollintygets giltighet är 5 år, varför vi kan anta att det ansöks om ca 5-6 typkontrollintyg per år av 5-6 företag. Dessa är de som direkt påverkas av kravförändringen.

Vad gäller för borttagandet av de obsoleta typkontrollkraven för stolpskor har det via telefonintervjuer med de fyra svenska aktörerna på stolpskomarknaden konstaterats att inget bolag av dessa planerar att nyutveckla någon stolpsko, då marknaden är för liten. Således beräknas ingen aktör påverkas av de borttagna kraven.

Vad gäller borttagandet av de obsoleta kraven för tändapparater för sprängarbete har det i utredningen identifierats ett enda svenskt företag identifierats som möjligt att påverkas av borttagandet av kraven på typkontroll. Dock driver de utvecklingsprojekt i blygsam omfattning – de senaste två utvecklingsprojekten drevs år 1984 respektive 2018.

6. Beskrivning av förslaget och dess konsekvenser

6.1 Allmän beskrivning av förslaget

Produktregler har lyfts ut och samlats i en egen författning, nämligen i förslaget till nya föreskrifter om produktregler för stegar, ställningar och viss annan utrustning för arbete på höjd samt vissa trycksatta anordningar.

Paragraftexten har ibland fått anpassas till sitt nya sammanhang då de nu renodlats som produktregler. Texterna har justerats och klarspråksgranskats. I vissa fall har texter som framgått i en bilaga i stället lyfts in i paragrafen, dock utan att det får någon saklig betydelse eftersom det som tidigare stod i föreskrift tillhörde de bindande kraven.

Alla tidigare allmänna råd har också setts över i enlighet med instruktioner i handboken om myndigheters föreskrifter². Dessa innebär bland annat att allmänna råd inte ska vara allmänna beskrivningar av sakområdet, bakomliggande resonemang eller dylikt. Denna översyn har, för framför allt äldre föreskrifter, inneburit att många allmänna råd har utgått. Avsikten är att de allmänna råd som utgått och som fortfarande är aktuella ska användas i någon form av vägledande material.

Några förändringar behöver dock särskilt beskrivas och kommenteras och detta görs i avsnitten 6.2 – 6.3.

6.2 Produktkrav för arbetskorgar för tillfälliga personlyft med truck eller kran kap. 2

Det här kapitlet bygger på de produktkrav som finns i de nuvarande föreskrifterna om tillfälliga personlyft med kranar eller truckar (AFS 2006:7). I de nuvarande föreskrifterna finns de flesta produktkraven på arbetskorgar i en bilaga. Till det nya föreskriftsförslaget har kraven i nuvarande bilaga flyttats till paragraftexten. Texten har också språkbearbetats. Andra redaktionella förändringar är till exempel att vissa paragrafer har fått anpassas till förutsättningen att produktkrav inte längre är i samma sammanhang som användarkrav och det har också gjorts tydligare vilka aktörer som reglerna riktar sig till. Dessa förändringar utgör inga ändringar i sak beträffande vilka krav som berörda ska uppfylla. I övrigt vill vi nedan kommentera följande förändringar:

Fästen för personlig fallskyddsutrustning 4 §

Beskrivning

I 4 §, från bilaga A 4, punkten A 4.5, i AFS 2006:7, har en språklig bearbetning gjorts. Förtydliganden har också gjorts kring de olika alternativen för fästpunkt för personlig fallskyddsutrustning. Med den gamla formuleringen stod det att "det ska finnas ett fäste". Det framgick inte tidigare om det var ett fäste per person som korgen är godkänd för, eller om ett fäste kan användas för flera personer. Med

² Myndigheternas föreskrifter, Handbok i författningsskrivning. Ds 1998:43.

denna förtydligande klargör vi att alla som ska vistas i korgen ska kunna koppla in sitt fallskydd i en kopplingspunkt som ger betryggande säkerhet.

Kostnader och andra konsekvenser

Detta medför ingen ökad kostnad för arbetsgivare då detta enbart är ett förtydligande.

Märkning 6 §

Beskrivning

I 6 §, från bilaga A 4 i AFS 2006:7, sägs att en arbetskorg ska ha en varaktig märkning med tillverkarens namn och tillverkningsår. I nuvarande föreskrifter står det inte att märkningen ska vara varaktig.

Kostnader och andra konsekvenser

Eftersom korgen omfattas av krav på besiktning kan inte återkommande besiktning ha utförts om inte märkningen har varit varaktig. En korg där märkningen försvinner för att den inte är varaktig, kan svårligen bli godkänd. Med detta menar vi att de märkningar som applicerats på korgar som omfattas av den tidigare föreskriften även uppfyller kraven på varaktighet. Därmed innebär inte detta någon förändrad kostnad för tillverkaren, då detta krav redan ställs i samband med besiktning av korgen.

6.3 Produktkrav på fallskyddsnet för personskydd kap. 3

Det här kapitlet bygger på de produktkrav som finns i de nuvarande föreskrifterna om byggnads- och anläggningsarbete (AFS 1999:3). I förhållande till de nuvarande föreskrifterna har det tillkommit en ny tillämpningsparagraf. Flera allmänna råd, som inte uppfyller krav på vad som ska utgöra allmänna råd, har tagits bort. En del begrepp har bytts ut utan att det innebär någon ändring i sak, exempelvis har det begreppet "skyddsnet" i de nuvarande föreskrifterna bytts ut till begreppet "fallskyddsnet". Texten har också språkbearbetats. Andra redaktionella förändringar är till exempel att vissa paragrafer har fått anpassas till förutsättningen att produktkrav inte längre är i samma sammanhang som användarkrav och det har också gjorts tydligare vilka aktörer som reglerna riktar sig till. I övrigt vill vi kommentera följande förändringar.

Fallskyddsnets utförande 4 §

Beskrivning

4 §, hämtad från AFS 1993:3 93 §, handlar bland annat om att ett fallskyddsnet ska ge betryggande säkerhet för en person som fångas upp vid ett fall. Samma krav finns i dag, men två förändringar har gjorts.

Fallskyddsnet ska vara konstruerat och tillverkat så att det uppnår samma säkerhetsnivå som kraven i standard SS-EN-1263-1:2014-Skyddsnet-Del-1: säkerhetskrav och provningsmetoder, utgåva 3, när de släpps ut på marknaden, avlämnas för att tas i bruk, tas i bruk av tillverkaren själv, eller ställs ut till försäljning.

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

Fallskyddsnetet ska då vara märkt med tillverkarens eller importörens namn eller logotype, samt år och månad för tillverkningen.

Detta har inte funnits formulerat i den tidigare föreskriften men de nät som vi har identifierat att de tillhandahålls på den svenska marknaden tillverkas enligt den standard vi hänvisar till i paragrafen, vilket gör att det kan anses som vedertagen praxis att nät tillverkas och märks enligt standarden. Därmed tillkommer inga kostnader genom detta krav

Kostnader och andra konsekvenser

Detta leder inte till några förändrade kostnader då de som tillhandahåller fallskyddsnet i dag tillverkar dem enligt den nämnda standarden.

Instruktioner 5 §

Beskrivning

5 §, hämtad från AFS 1999:3 94 §, ställer krav på den instruktion som ska medfölja fallskyddsnetet. De grundläggande kraven är motsvarande krav som redan finns i nuvarande föreskrifter, exempelvis att det ska framgå hur nätet ska monteras och användas. I det nya förslaget till föreskrifter görs ett tillägg där det ställs en del krav på preciseringar av instruktionen. Preciseringarna handlar bland annat om att det ska framgå vad som är största avsedda fallhöjd, minsta fria höjd som behövs under nätet och vilka förankringskrafter som krävs. Dessa preciseringar är nya och finns inte i nuvarande föreskrifter. Dessa krav finns i standard SS-EN-1263-1:2014-Skyddsnet-Del-1: säkerhetskrav och provningsmetoder, utgåva 3, som vi kräver att näten ska tillverkas enligt i föregående paragraf. Detta har inte funnits formulerat i den tidigare föreskriften men de nät som vi har identifierat att de tillhandahålls på den svenska marknaden, tillverkas enligt den standard vi hänvisar till i paragrafen. Det gör att vi anser som vedertagen praxis att nät tillverkas enligt standarden. I standarden framgår att dessa punkter ska ingå i instruktionen. Därmed tillkommer inga kostnader genom detta krav

Kostnader och andra konsekvenser

Detta leder inte till några förändrade kostnader då de som tillhandahåller fallskyddsnet i dag tillverkar dem enligt den nämnda standarden.

Kontroll 6 §

Beskrivning

Paragrafen, hämtad från AFS 1999:3 95 §, har enbart fått ett tydligare språk. Ingen konsekvens av förändringen. Stora delar av det allmänna rådet har strukits. Det allmänna rådet var mycket omfattande och passar bättre i en vägledning. Vi har gjort ett förtydligande kring provtrådar för kontroll av nätets skick. I den nya formuleringen klargör vi att provtrådarna ska vara av samma tillverkningsbatch som trådarna i nätet. Detta krav finns i standard SS-EN-1263-1:2014-Skyddsnet-Del-1: säkerhetskrav och provningsmetoder, utgåva 3. I 4 § framgår att nät ska tillverkas enligt standarden, så paragraftexten tydliggör kravet. Detta har inte funnits formulerat i den tidigare föreskriften men de nät som vi har identifierat att de

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

tillhandahålls på den svenska marknaden, tillverkas enligt den standard vi hänvisar till i paragrafen. Det gör att vi anser som vedertagen praxis att nät tillverkas enligt standarden. Nät som tillverkas enligt standarden i dag, uppfyller kravet i paragrafen. Därmed tillkommer inga kostnader genom detta krav

Kostnader och andra konsekvenser

Detta leder inte till några förändrade kostnader då de som tillhandahåller fallskyddsnet i dag tillverkar dem enligt den nämnda standarden.

6.4 Produktkrav för stegar och arbetsbockar kap.4

Detta kapitel bygger på paragrafer, som är hämtade från nuvarande föreskrifter om stegar och arbetsbockar (AFS 2004:3). Föreskrifternas struktur i detta kapitel har till viss del förändrats och innehållet har omfördelats i syfte att ge mer lättlästa paragrafer som är grupperade i en mer logisk följd. Ansvarssubjekt har förtydligats, genom att det gjorts tydligare att det är den som tillverkar, importerar, överläter eller upplåter stegar och arbetsbockar som omfattas av föreskrifterna. Att ansvarssubjekt tydligare är utskrivet där det tidigare varit underförstått utgör ingen juridisk skillnad och ingen förändring av vem eller vilka som är ansvariga.

I de fall definitioner framgår av gällande standarder har dessa strukits från föreskriften. Ett par nya definitioner har lagts till för att förtydliga den juridiska grunden gällande sanktionsavgifter. Texterna har justerats i syfte att förtydliga vad som avses. De allmänna råden har kortats ned i de fall innebörden redan framgår av arbetsmiljölagen. Utöver dessa mindre justeringar finns det ytterligare ett antal ändringar som beskrivs för varje paragraf nedan.

Produkter 1 §

Beskrivning

Av paragrafen, hämtad från AFS 2004:3 1 §, framgår vilka produktregler i föreskrifterna om stegar och arbetsbockar som omfattas. I nuvarande föreskrifter framgår att dessa inte reglerar stegar och arbetsbockar som avlämnats från tillverkare eller importör före 1 januari 1987 vilket är relevant vid uthyrning och utlåning. Detta undantag tas nu bort. Motivet till detta är en bedömning att undantaget har spelat ut sin roll. Nominell livslängd uppskattas vara 20–30 år förutsatt försiktig användning vid normal uthyrning eller utlåning. De stegar som eventuellt fortfarande hyrs eller lånas ut och som berörs av detta undantag bedöms vara ytterst få. Sannolikt skulle dessa ändå ha behövt bytas ut inom en snar framtid.

Kostnader och andra konsekvenser

Att undantaget tas bort får som effekt att de äldre stegar och arbetsbockar som enligt nuvarande regler är undantagna regelverket nu kommer att omfattas av detsamma, vilket bland annat innebär att om de ska hyras eller lånas ut behöver de typkontrolleras. Arbetsmiljöverkets bedömning är att det är väldigt få – om ens några - stegar och arbetsbockar från tidigare än 1987 som fortfarande är aktuella för uthyrning eller utlåning och att de som eventuellt finns kvar behöver sannolikt ändå

snart bytas ut. Av dessa skäl bedöms konsekvenserna av förändringen att vara mycket begränsade.

Vem föreskrifterna riktar sig till 2 §

Beskrivning

Paragrafen, delvis hämtad från AFS 2004:3 4 §, beskriver vilken verksamhet som omfattas. Vi har förtydligat tillämpningsområdet avseende de situationer då föreskrifterna gäller. Punkterna 1. släpps ut på marknaden, 3. tas i bruk av tillverkaren själv och 4. ställs ut till försäljning har lagts till. Punkterna 1 och 4 är en anpassning till 3 kap 8 § arbetsmiljölagen. För att förtydliga att stegar och arbetsbockar som tillverkas för eget bruk inte omfattas av typkontrollkrav har dessa undantag lagts till i 2 § genom att det i klartext står att dessa inte omfattas av 5-8 §§.

Kostnader och andra konsekvenser

Kravet på att även tillverkaren ska omfattas när egentillverkade stegar och arbetsbockar tas i bruk har lagts till för att säkerställa att någon inte tillverkar stegar och arbetsbockar åt sig själv i stora serier utan att följa de regler andra tillverkare måste följa. Arbetsmiljöverket bedömer att sådana produkter ska vara lika säkra som övriga. Motsvarande bestämmelser finns för andra produkter på både det harmoniserade och oharmoniserade området. Tillverkare som själv tar i bruk stegar eller arbetsbockar omfattas sedan tidigare av bestämmelserna om hur egentillverkade stegar och arbetsbockar får användas. De regler som nu föreslås kompletterar användarreglerna, för att säkerställa att tillräcklig hänsyn tas till säkerheten redan vid tillverkningen. Det finns, liksom tidigare, inte något krav på typkontroll på stegar eller arbetsbockar som tillverkas för eget bruk. Ändringen bedöms inte få några konsekvenser.

Bilaga 1

Beskrivning

Bilaga 1, delvis hämtad från AFS 2004:3 4 och 5 §§, handlar om produktkrav för stegar. I jämförelse med nuvarande föreskrifter som hänvisar till en äldre standard för produktsäkerhet hänvisas nu i stället till aktuella EN-standarder för produktsäkerhet. Då Sverige som EU-land är skyldigt att implementera gällande EN-standarder och även upphäva överlappande nationella standarder så blir detta en naturlig övergång.

De paragrafer, gällande produktsäkerhet, som innehåller krav på att standarder måste följas strikt har ändrats så att kraven i stället anger att det är säkerhetsnivån i dessa standarder som måste uppnås.

Kostnader och andra konsekvenser

Att hänvisningen till den äldre nationella standarden ändras till aktuella EN-standarder medför vissa kostnadsökningar för utförandet av typkontroll eftersom de nya EN-standarderna är mer utförliga. I stort sett samtliga större aktörer på den svenska marknaden säljer dock produkter även i andra EU/EES-länder vilket rimligen bör medföra att de redan har beaktat de EN-standarder som finns i de fall dessa är relevanta.

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

Det finns för närvarande 27 stycken typkontrollintyg som omfattar provning av 886 stegar registrerade hos RISE. I Sverige är RISE den enda aktör som utfärdar typkontrollintyg.

Av de 886 stegarna är det 830 som omfattas av ett typkontrollintyg som även refererar till aktuella EN-standarder. Resterande 56 stegmodeller omfattas av typkontrollintyg som enbart refererar till den äldre nationella standarden i den nuvarande föreskriften.

Enligt uppgift från RISE är kostnaden för en typkontroll enligt aktuella EN-standarder omkring 30 – 40 000 kr högre än för motsvarande typkontroll enligt den äldre nationella standarden som används i den nuvarande föreskriften. Detta innebär att om samtliga 56 stegmodeller som enbart refererar till den nu gällande äldre nationella standarden skulle uppdateras enligt aktuella EN-standarder så skulle merkostnaden bli omkring 2 miljoner kr för att uppdatera typkontrollintygen. Eftersom giltighetstiden på ett kontrollintyg av denna typ är 5 år, och det planeras övergångsregler som innebär att redan utfärdade intyg kommer att gälla giltighetstiden ut, innebär det att den eventuella ökade kostnaden blir utspridd på en 5-årsperiod.

Till denna kostnad ska läggas att i vissa fall justera konstruktionen så att stegen klarar kraven i aktuella EN-standarder. Om detta behöver utföras, och i så fall i hur många fall, samt hur designen i så fall behöver förändras är omöjligt att bedöma.

Eftersom det framgår att det är samma säkerhetsnivå som ska uppnås har inte kravet på säkerhet förändrats. Att referera till säkerhetsnivån i en standard i stället för standarden i sig görs generellt även i reglerna för harmoniserade produkter för att inte hämma den tekniska utvecklingen. Det ger en större frihet för tillverkare att utforma sina produkter vilket exempelvis kan vara intressant i de fall man vill använda en mer kostnadseffektiv design, eller om man vill konstruera en stege för ett visst specialbehov där utformningen av en vanlig stege är mindre lämplig.

Kostnaden för tillverkning enligt de nya reglerna med krav på säkerhetsnivå får anses vara likadan eller lägre. Tillverkaren kan alltid välja att följa samma standard som förut, men om man i stället väljer en smartare design med samma säkerhetsnivå kan kostnaden bli lägre.

Visserligen öppnar de nya reglerna för specialstegar som har samma säkerhetsnivå till en högre kostnad. Men då detta är ett medvetet val från tillverkaren får detta ses som en frivillig kostnadsökning som medför en ökad nytta för användaren. Både tillverkare och användare har med de nya reglerna fortfarande möjlighet att välja en design som inte förändrar kostnaderna jämfört med de gamla reglerna.

Eftersom kontrollorganet självständigt kan göra bedömningen av om säkerhetsnivån är likvärdig med den i standarden så medför det att inga dispenser behöver sökas från Arbetsmiljöverket i de fall säkerhetsnivåkravet är uppfyllt.

Remiss – Förslag till regler i ny struktur

Arbetsmiljöverket har dock inte fått in några dispensansökningar gällande produktreglerna sedan föreskrifterna publicerats vilket medför att den administrativa bördan för de företag som eventuellt skulle kunna vara berörda får anses vara oförändrad.

Vi bedömer att de ackrediterade organ som utför typkontroll i dagsläget redan har den något utökade kompetens som erfordras vid en bedömning där standard saknas. Det saknas standarder som täcker alla typer av stegar och därför är de ackrediterade organen redan i dag tvungna att kunna göra bedömningar trots att det i vissa fall saknas en heltäckande standard för den produkt som ska typkontrolleras. Någon ökad kostnad för typkontroll av denna anledning förutses därför inte.

6.5 Produktkrav på ställningar kap. 5

Detta kapitel bygger på paragrafer, som är hämtade från nuvarande föreskrifter om ställningar (AFS 2013:4). Ett par nya definitioner har lagts till för att förtydliga den juridiska grunden gällande sanktionsavgifter. Några av de begrepp som definieras och används i föreskrifternas paragrafer har anpassats för att bättre anknyta till arbetsmiljölagen. Texterna har i övrigt justerats i syfte att förtydliga vad som avses.

Vissa av de allmänna råden har kortats ned eller helt strukits på grund av att de passar bättre i en vägledning eller har bedömts som onödiga. Ansvarssubjekt har förtydligats, genom att det gjorts tydligare att det är den som tillverkar, importerar, överlåter eller upplåter ställningar och väderskydd samt komponenter till dessa som omfattas av föreskrifterna. Att ansvarssubjekt tydligare är utskrivet där det tidigare varit underförstått utgör ingen juridisk skillnad och ingen förändring av vem eller vilka som är ansvariga. Utöver dessa mindre justeringar finns det ytterligare ett antal ändringar som beskrivs för varje paragraf nedan.

Produkter 1 §

Beskrivning

1 §, hämtad från AFS 2013:4 2 §, preciserar för vilka ställningar och väderskydd samt komponenter till dessa som produktkraven i detta kapitel gäller. I nuvarande föreskrifter framgår i allmänna råd att några produkter är undantagna. I det nya förslaget till föreskrifter framgår dessa undantag i föreskriftstexten.

Kostnader och andra konsekvenser

Den gjorda förändringen påverkar inte på något sätt vilka ställningar och väderskydd som produktkraven gäller för. Enda skillnaden är att undantagen nu framgår av föreskriftstexten, och inte i de allmänna råden. Förändringen innebär inga kostnader eller andra konsekvenser för berörda.

Vem föreskrifterna riktar sig till 2 §

Beskrivning

Paragrafen, hämtad från AFS 2013:4 5 §, beskriver vilken verksamhet som omfattas. Vi har förtydligat tillämpningsområdet avseende de situationer då föreskrifterna

gäller. Punkten 1. "släpps ut på marknaden", har ersatt "tillhandahålla på marknaden" för att bättre ansluta till 3 kap. 8 § arbetsmiljölagen. Punkt 3, "tas i bruk av tillverkaren själv" har lagts till. För att förtydliga att ställningar som tillverkas för eget bruk inte omfattas av typkontrollkrav har detta lagts till i 2 §.

Kostnader och andra konsekvenser

Kravet på att även tillverkaren ska omfattas när egentillverkade ställningar tas i bruk har lagts till för att säkerställa att någon inte tillverkar ställningar åt sig själv i stora serier utan att följa de regler andra tillverkare måste följa. Arbetsmiljöverket bedömer att sådana produkter ska vara lika säkra som övriga. Motsvarande bestämmelser finns för andra produkter på både det harmoniserade och oharmoniserade området. Tillverkare som själv tar i bruk ställningar omfattas sedan tidigare av bestämmelserna om hur egentillverkade ställningar får användas. De regler som nu föreslås kompletterar användarreglerna, för att säkerställa att tillräcklig hänsyn tas till säkerheten redan vid tillverkningen. Det finns, liksom tidigare, inte något krav på typkontroll på ställningar som tillverkas för eget bruk. Ändringen bedöms inte få några konsekvenser.

Definitioner 3 §

Beskrivning

I 3 §, hämtad från AFS 2013:4 4 §, finns en lista med definitioner. Definitionen för väderskydd har kompletterats med information om vad som inte ska räknas som väderskydd. Den informationen framgår i nuvarande föreskrifter i allmänna råd.

Kostnader och andra konsekvenser

Att definitionen kompletterats innebär inte att definitionen av vad som är ett väderskydd har förändrats. Därmed innebär denna förändring inga konsekvenser för berörda.

Utförande och materialkrav 4 och 5 §§

Beskrivning

4 §, hämtad från AFS 2013:4 6 och 7 §§, handlar om krav på säkerhet vid uppförande och 5 § handlar om materialkrav. I nuvarande föreskrifter står att kraven gäller "ställningar, kopplingar och övriga komponenter till ställningar och väderskydd". I det nya förslaget till föreskrifter står att kraven gäller "ställningar, väderskydd, kopplingar och övriga komponenter till ställningar och väderskydd). Förändringen innebär att det kompletta väderskyddet tydligt omfattas av paragraferna.

Kostnader och andra konsekvenser

Att förtydliga med en referens till kompletta väderskydd bedöms inte få någon betydelse i praktiken eftersom väderskydd normalt består av ett antal komponenter som monteras på ställningar vilket medför att även det kompletta väderskyddet redan i dag omfattas av nuvarande bestämmelser. Tillägget kan därför ses som ett förtydligande och medför därmed inte några kostnader eller andra konsekvenser för berörda.

Materialkrav 7 §

Beskrivning

7 §, hämtad från AFS 2013:4 9 §, handlar om att virke till ställningsplank eller andra bärande komponenter av trä, ska vara tillverkat av konstruktionsvirke. I det nya förslaget till föreskrifter har kravet på virkets kvalitet kompletterats med en specificering som i dag framgår av det allmänna rådet. Dessutom har paragrafen kompletterats med ett krav som innebär att fingerskarvat virke inte får användas i ställningsplank som används till bärande delar. Detta är något som i nuvarande föreskrifter framgår i allmänt råd till paragrafen.

Kostnader och andra konsekvenser

Vi menar att preciseringen av virkeskvaliteten genom hänvisning till svensk standard inte är ett nytt krav, eftersom uppgiften redan framgår i gällande allmänna råd och är en praxis som tillämpas. Att det allmänna rådet om att fingerskarvat virke inte får användas flyttas till föreskriftstexten bedömer vi inte får någon praktisk konsekvens eftersom detta är en praxis som vuxit fram.

Materialkrav och typkontroll 8, 11 och 12 §§, samt bilaga 3

Beskrivning

I nuvarande föreskrifter om ställningar, AFS 2013:4 13 och 14 §§ samt i bilaga 1, finns krav på att följa en standard. I förslaget till nya föreskrifter anges i stället att produkterna ska uppnå den säkerhetsnivå som krävs enligt en utpekad standard.

Kostnader och andra konsekvenser

Eftersom det framgår att det är samma säkerhetsnivå som ska uppnås har inte kravet på säkerhet förändrats. Att referera till säkerhetsnivån i en standard i stället för standarden i sig görs generellt även i reglerna för harmoniserade produkter för att inte hämma den tekniska utvecklingen. Det ger en större frihet för tillverkare att utforma sina produkter vilket exempelvis kan vara intressant i de fall man vill använda en mer kostnadseffektiv design, eller om man vill konstruera en ställning för ett visst specialbehov där utformningen av en vanlig ställning är mindre lämplig.

Kostnaden för tillverkning enligt de nya reglerna med krav på säkerhetsnivå får anses vara likadan eller lägre. Tillverkaren kan alltid välja att följa samma standard som förut, men om man i stället väljer en smartare design med samma säkerhetsnivå kan kostnaden bli lägre. De nya reglerna öppnar också för tillverkarna att konstruera ställningar till en högre kostnad. I denna konsekvensutredning gör vi ett antagande om att man antingen följer standarden, eller gör på något annat som kostar ungefär lika mycket. Inga kostnadsförändringar beräknas.

Visserligen öppnar de nya reglerna för specialställningar som har samma säkerhetsnivå till en högre kostnad. Men då detta är ett medvetet val från tillverkaren får detta ses som en frivillig kostnadsökning som medför en ökad nytta för användaren. Både tillverkare och användare har med de nya reglerna

fortfarande möjlighet att välja en design som inte förändrar kostnaderna jämfört med de gamla reglerna.

Eftersom kontrollorganet självständigt kan göra bedömningen av om säkerhetsnivån är likvärdig med den i standarden så medför det att inga dispenser behöver sökas från Arbetsmiljöverket i de fall säkerhetsnivåkravet är uppfyllt. Arbetsmiljöverket har dock inte fått in några dispensansökningar gällande produktreglerna för ställningar sedan de nuvarande föreskrifterna publicerades vilket medför att den administrativa bördan för de företag som eventuellt skulle kunna vara berörda får anses vara oförändrad.

Vi bedömer att de ackrediterade organ som utför typkontroll i dagsläget redan har den något utökade kompetens som erfordras vid en bedömning där standard saknas. Det saknas standarder som täcker alla typer av ställningar och därför är de ackrediterade organen redan i dag tvungna att kunna göra bedömningar trots att det i vissa fall saknas en heltäckande standard för den produkt som ska typkontrolleras. Någon ökad kostnad för typkontroll förutses därför inte.

Typkontroll 9 §

Beskrivning

I 9 §, hämtad från AFS 2013:4 10 §, framgår bland annat att begagnade ställningsprodukter ska ha ett typkontrollintyg för att de ska få överlåtas. Enligt nuvarande föreskrifter ges en möjlighet att också få överlåta begagnade ställningsprodukter som har ett typgodkännande enligt äldre regler. Denna möjlighet att överlåta med stöd av äldre regler tas nu bort. Motivet för detta är att detta undantag från krav på typkontrollintyg har spelat ut sin roll. Normal livslängd på ställningar kan antas vara cirka 25 år och inget typgodkännande har utfärdats efter 1995.

Kostnader och andra konsekvenser

Att tillägget nu tas bort får som effekt att de äldre ställningsprodukter som enligt nuvarande regler får överlåtas inte längre får överlåtas såvida de inte genomgår en typkontroll. Arbetsmiljöverkets bedömning är att det är väldigt få – om ens några – ställningsprodukter från tidigare än 1996 som fortfarande är aktuella för överlåtelse och att de som eventuellt finns kvar sannolikt ändå snart behöver bytas ut. Av dessa skäl bedöms konsekvenserna av förändringen att vara mycket begränsade.

Upphävd paragraf utan motsvarighet i den nya strukturen

Beskrivning

Enligt 19 § i nuvarande föreskrifter om ställningar (AFS 2013:4) ska ett certifieringsorgan på begäran av en tillsynsmyndighet tillhandahålla de handlingar som låg till grund för typkontrollen av enskilda produkter. Paragrafen har upphävts utan att få en motsvarighet i den nya regelstrukturen.

Kostnader och andra konsekvenser

Motsvarande krav finns i 7 kap. 3 § arbetsmiljölagen och behöver därför inte också finnas i Arbetsmiljöverkets föreskrifter. Förändringen innebär ingen skillnad för dem som är berörda, eftersom kravet fortfarande finns kvar i arbetsmiljölagen.

6.6 Produktkrav för trycksatta anordningar som inte omfattas av de Europeiska produktdirektiven kap.6*Beskrivning*

Detta kapitel bygger på paragrafer, som är hämtade från de nuvarande föreskrifterna om användning och kontroll av trycksatta anordningar (AFS 2017:3). Redaktionella anpassningar har gjorts då texten inte längre är i samma sammanhang som användarkraven. Det har gjorts tydligare vilka aktörer som reglerna riktar sig till. Ett allmänt råd som passar bättre i ett vägledande material har utgått. Det har i övrigt inte gjorts några andra förändringar som vi särskilt vill kommentera.

Kostnader och andra konsekvenser

Förändringarna bedöms inte få några konsekvenser.

6.7 Borttagning av obsoleta produktkrav – Stolpskor*Beskrivning*

Produktregler för stolpskor introducerades år 1984. År 2000 införlivades produktreglerna i föreskrifterna om mast- och stolparbete (AFS 2000:6).

Den typ av stolpar som stolpskor används i är främst så kallade telefonstolpar, vilkas främsta uppgift är att bära upp telefonledning. Det traditionella telefonnätet som är beroende av telefonstolpar byts numer i rask takt ut mot nedgrävd fiber och trådlösa system. Därför minskar varje år antalet stolpar och därmed också behovet av stolpskor.

EBR - samarbetsorganisation för Energiföretagen i Sverige - bedömer att marknaden för nya stolpskor i Sverige är högst ca 300-500 par per år. Vidare menar EBR att linjemontörer numer i större utsträckning använder lyftkorgar och arbetsplattformar även vid traditionella stolparbeten. Stolpskor används därför i allt mindre utsträckning.

Telefonintervjuer med de fyra aktörer som Arbetsmiljöverket har funnit säljer stolpskor i Sverige, indikerar samma volym som EBR anger. Ingen av de fyra aktörerna planerar själva, eller känner själva till någon planerad nyutveckling av stolpskor på grund av att marknaden är så liten.

Föreskrifterna i dess nuvarande form innehåller krav på att stolpskor bara får avlämnas för att tas i bruk om ett certifieringsorgan i tredjepartsställning som är ackrediterat mot föreskrifterna har typprovat och certifierat att stolpskor uppfyller de tekniska kraven i föreskrifterna. Sedan år 2000 har inget certifieringsorgan

ackrediteras för att göra detta. Då marknaden är tynande är det osannolikt att vidare nyutveckling av stolpskor kommer att ske.

Stolpskor är i sin konstruktion och funktion snarlika så kallade arboristskor. För denna typ av utrustning har Arbetsmiljöverket inte funnit det nödvändigt att införa specifika produktregler.

Arbetsmiljöverket har inte heller lyckats identifiera någon olycksstatistik som talar för att stolpskor är ett problematiskt produktområde. EBR uppskattar det totalt finns färre än 3 000 användare i Sverige (inklusive dem som använder stolpskor sporadiskt).

3 kap. 8 § arbetsmiljölagen ställer redan krav på att utrustning ska vara säker när den släpps ut på marknaden, avlämnas för att tas i bruk eller ställs ut till försäljning.

Arbetsmiljöverket anser därför att det inte finns något underlag av olyckor eller olycksrisk som därför motiverar specifika produktregler för stolpskor.

Kostnader och andra konsekvenser

Då inget certifieringsorgan någonsin har ackrediterats mot föreskriften sedan år 2000, och då stolpskomarknaden för en tynande tillvaro förutses ingen nyutveckling på detta område. Därför bedöms borttagandet av de obsoleta produktkraven inte medföra några ekonomiska konsekvenser. Då 3 kap. 8 § arbetsmiljölagen redan ställer krav på att denna typ utrustning ska vara säker när den släpps ut på marknaden, avlämnas för att tas i bruk eller ställs ut till försäljning bedöms inte säkerhetsnivån på produkterna förändras, och därmed bedöms det inte heller medföra några andra konsekvenser.

6.8 Borttagning av obsoleta produktkrav – Tändapparater för sprängarbete

Beskrivning

I de nuvarande föreskrifterna om sprängarbete (AFS 2007:1) finns ett krav på typkontroll i 27 §. Detta krav innebär att en tändapparat för initiering av elsprängkapslar liksom apparater för initiering av icke elektriska signalledare, resistansmätare, isoleringsmätare eller annan provningsapparat för elektrisk tändning, tändkabel och skarvtråd, endast får användas eller avlämnas för att tas i bruk, om de är typkontrollerade. Denna typkontroll ska enligt dagens föreskrifter utföras av ett kontrollorgan, typ A, eller ett certifieringsorgan som är ackrediterat för sådan kontroll eller certifiering enligt lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll.

Detta är dock numer att betrakta som obsolet reglering eftersom produkter av denna typ i dag omfattas av lågspänningsdirektivet, LVD 2014/35/EU. Arbetsmiljöverket har inget bemyndigande i elsäkerhetsfrågor utan det är i stället Elsäkerhetsverket som är ansvarig myndighet för införandet av detta direktiv. Således måste produktregeln tas bort i Arbetsmiljöverkets föreskrifter.

Detsamma gäller produktreglerna i 40-42 §§ som rör krav på typkontroll och regler som rör kontrollorgan för produkter som i dag omfattas av lågspänningsdirektivet, LVD 2014/35/EU. Även dessa para grafer måste således strykas.

Kostnader och konsekvenser

Borttagandet av produktreglerna innebär att kostnader för typkontroll av tändapparat – uppskattningsvis ca 100 000 kr per typkontroll – skulle försvinna i samband med varje utvecklingsprojekt för den som vill utveckla en tändapparat som omfattas av reglerna. Den som utvecklar en ny produkt behöver i stället CE-märka produkten mot gällande EU-direktiv, vilket innebär en kostnad, men sannolikt lägre än vad som gäller för typkontroll. Dock bedöms detta påverka endast i ringa omfattning på grund av marknadens ringa storlek och den låga utvecklingstakten för denna typ av produkter.

I arbetet med denna konsekvensutredning har Arbetsmiljöverket identifierat ett enda svenskt företag som är möjligt att påverkas av borttagandet av kraven på typkontroll. Detta företag bedriver utvecklingsprojekt i ganska liten omfattning. Deras senaste två utvecklingsprojekt drevs år 1984 respektive 2018. Förtaget kunde ej med säkerhet ange för Arbetsmiljöverket när nästa eventuella nyutvecklingsprojekt kan bli aktuell. I och med det bedöms inte borttagandet av reglerna innebära någon identifierbar kostnadsbesparing för svenska företag.

6.9 Sammanfattning av identifierade kostnadseffekter

Som framgår av den tidigare redovisningen gör vi bedömningen att de smärre förändringar som föreslås i dessa föreskrifter huvudsakligen kostnadsmissigt främst handlar om vissa produktregler för stegar. Om alla de 56 stegmodeller som i dag följer en äldre standard skulle uppdateras skulle det innebära en ungefärlig merkostnad på cirka 2 miljoner kr för nya typkontrollintyg. Denna eventuella kostnad kommer att vara utspridd på en femårsperiod. Det kan därutöver tillkomma en kostnad om man i något fall måste justera konstruktionen för att klara den modernare standarden. Om justering av konstruktionen är nödvändigt att göra för några av stegmodellerna är omöjligt att svara på och en sådan kostnad har därför inte beräknats.

Övriga kostnadsmissiga effekter som har identifierats har bedömts uppstå i en sådan ringa omfattning att de inte har beräknats. Det har gällt:

- Produktkrav på ställningar som enligt nuvarande föreskrifter ska följa standard ändras så att ställningar i stället ska uppfylla samma säkerhetsnivå som standarden. Det öppnar för billigare (och dyrare) lösningar. I denna konsekvensutredning har antagits att tillverkare i regel kommer att följa standard eller en lösning som innebär ungefär samma kostnad.
- Äldre stegar, arbetsbockar och ställningar som inte längre får hyras eller lånas ut om de inte först typkontrolleras. Det är dock osäkert om det på marknaden finns kvar så pass gamla produkter som fortfarande hyrs eller lånas ut.

- Vissa dispenser behöver inte längre sökas för stegar och arbetsbockar när det gäller bedömning av säkerhetsnivå. I praktiken förekommer inte sådana dispensärenden.
- Produktregler för stolpskor tas bort. Ingen produktutveckling förutses, vilket bekräftas av de kontakter som Arbetsmiljöverket har haft.
- En kostnad för typkontroll av vissa tändapparater för sprängarbete tas bort. I stället skulle en tillverkare behöva CE-märka produkten (vilket kan antas leda till en lägre kostnad jämfört med typkontroll). Ett svenskt företag tillverkar dessa produkter. Deras två senaste utvecklingsprojekt var 1984 respektive 2018 och de har till Arbetsmiljöverket uppgett att de inte med säkerhet kan säga när nästa eventuella utvecklingsprojekt kan bli aktuellt.

7. Alternativa lösningar och övervägda regleringsalternativ

Det nya förslaget till föreskrifter har tagits fram i samband med att Arbetsmiljöverket ser över hela sitt regelverk för att organisera reglerna i en ny struktur. Alla regler skulle, som en huvudprincip, sorteras om. Med beslutet om en ny struktur var det från början givet att dagens regler, som en huvudprincip, ska behållas i föreskriftsform, men inte nuvarande struktur. Syftet med att ändra struktur är att för alla berörda få ett mer sammanhållet och överblickbart regelverk. För mer resonemang om motiv till den nya strukturen hänvisas till den övergripande konsekvensutredning som refereras till i denna konsekvensutrednings avsnitt 2.

Det gavs en liten möjlighet att frånga huvudprincipen om att inte ändra reglernas innebörd, den möjligheten har utnyttjats bland annat för att utveckling av regelverket har behövs eller för att ta bort föråldrade regler. De förändringar som har gjorts i föreskrifterna om stolpskor och tändapparater för sprängutrustning, redovisas i avsnitt 6. Produktkraven för stolpskor har tagits bort för de anses vara föråldrade och produktkraven för sprängapparater har tagits bort för att Arbetsmiljöverket inte har bemyndigande att ställa krav på typkontroll längre.

8. Överväganden enligt 14 kap. 3 § regeringsformen

Kommuner och regioner kan omfattas av föreskrifterna, då även de kan komma att betraktas som tillverkare enligt föreskrifterna. Dock är förändringarna som föreslås i regleringen som mycket små och bedöms därför inte påverka det kommunala självstyret.

9. Effekter för kommuner och regioner

Som framgår av bland annat avsnitt 8 är effekterna för kommuner och regioner väldigt små.

10. Tidsåtgång och administrativa kostnader för företag

I avsnitt 6 redovisas en kostnad för eventuell uppdatering av typkontrollintyg för stegar. Om alla stegmodeller som enbart refererar till den nu gällande äldre nationella standarden skulle uppdateras enligt aktuella EN-standarder skulle merkostnaden bli omkring 2 miljoner kr för att uppdatera typkontrollintygen. Detta är den enda identifierade kostnaden för berörda med anledning av de nya samlade föreskrifterna för nationella produktkrav. Den kostnaden har vi bedömt vara en administrativ kostnad.

11. Vilka andra kostnader och förändringar är aktuella för företag

Utöver det som redan är redovisat i avsnitt 6 har Arbetsmiljöverket inte identifierat några kostnader för företag.

12. Påverkan på företag

12.1 Påverkan av konkurrensförhållanden

Då föreskrifterna gäller alla företag som tillverkar, importerar, överlåter eller upplåter produkter, som föreskrifterna omfattar, på den svenska marknaden, har det inte kunnat identifieras något som skulle kunna påverka konkurrensförhållanden negativt.

12.2 Annan påverkan

Ingen ytterligare påverkan är identifierad i projektet.

13. Särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Målet med att utforma en mer överskådlig struktur, att se över språket och att skapa en större enhetlighet i våra föreskrifter, är att göra det lättare för alla att hitta och förstå våra regler. I mindre verksamheter med få anställda finns det sällan särskilda resurser som har till uppgift att ha kunskap om arbetsmiljöregler och att se till att dessa följs. Ett enklare och mer överskådligt regelverk ska göra det lättare att förstå och följa reglerna och bör därför särskilt gynna små företag. Detta är viktigt eftersom risken för arbetstagare att drabbas av olyckor, ohälsa och dödsfall i arbetet inte är mindre i små företag och arbetsmiljöreglerna, med få undantag, gäller på samma sätt i små som i stora företag. Om reglerna är lättare att hitta och förstå underlättar det för små företag att följa dem.

Att också förtydliga ensamföretagares skyldigheter är bland annat tänkt som en hjälp för just den gruppen att förstå vilka regler de omfattas av.

14. Särskild hänsyn beträffande tidpunkten för ikraftträdande

Arbetsmiljöverket tillämpar vanligtvis en ikraftträdandetid för nya föreskrifter på sex månader, i detta föreskriftsarbete kommer ikraftträdandetiden att bli längre. Enligt den nuvarande tidplanen kommer de nya föreskrifterna att träda ikraft den 1 mars 2022, vilket blir cirka ett år efter det att föreskrifterna har beslutats.

Referenser till samtliga våra föreskrifter kommer att behöva uppdateras, vilket är en anledning att ge utrymme för en längre omställningstid för de berörda än i vanliga fall.

Alla nu gällande föreskrifter kommer att upphävas samtidigt som de nya träder i kraft. I vissa fall kan det behövas övergångsbestämmelser. När föreskrifterna i den nya strukturen beslutas kommer det också att i de nya föreskrifterna finnas de övergångsbestämmelser som behövs. Det kan vara övergångsbestämmelser som till exempel gäller för vissa undantag från föreskrifter, eller för tillstånd och intyg som Arbetsmiljöverket har meddelat.

15. Behov av speciella informationsinsatser

Stora informationsinsatser planeras för att introducera Arbetsmiljöverkets nya regelstruktur. I den informationsinsatsen ingår att också informera om detta förslag till föreskrifter som är en del av den nya strukturen. Under hand ska det tas fram informationsmaterial som beskriver den nya regelstrukturen. Materialet kommer att finnas tillgängligt på Arbetsmiljöverkets webbplats: www.av.se.

Informationsmaterialet kommer att vara i form av filmer, presentationer och beskrivande text. Redan i samband med remissutskicket kommer mycket av informationen att finnas tillgänglig.

Under remisstiden kommer Arbetsmiljöverket att anordna hearings där det är möjligt för våra målgrupper att ställa frågor.

Det ska också tas fram en introduktion till myndighetens regler, en paragrafnyckel, som visar hur de nuvarande paragraferna sorterats in i de nya föreskrifterna samt en lista över vem som ska följa vilka regler.

16. Hur samråd genomförs

Arbetet med detta förslag till föreskrifter har ingått i ett större sammanhållet arbete med att se över Arbetsmiljöverkets alla föreskrifter, alltså arbetet med att se över regelstrukturen. På ett mer övergripande plan är den stora förändringen i detta förslag just den förändrade regelstrukturen, medan de sakliga ändringarna är relativt sett få och ofta små.

De olika typer av samråd som har genomförts har därför huvudsakligen behandlat det stora sammanhållna arbetet med regelstrukturen.

Olika typer av samråd har genomförts både i de förberedande arbetena innan strukturen var beslutad och under arbetet med att faktiskt utforma föreskrifterna i den nya regelstrukturen. Samråd har skett på olika sätt och i olika konstellationer, huvudsakligen i dessa:

- Samrådsmöte Arbetsmiljöverket träffar regelbundet arbetsmarknadens avtalsbärande parter. Inom Arbetsmiljöverket kallas denna grupp för samrådsgruppen.
- Referensgruppsmöte Inom ramarna för programmet för regelförnyelse träffade Arbetsmiljöverket regelbundet en referensgrupp där de avtalsbärande parterna och representanter från andra parter och branschorganisationer ingår.
- Intressentmöte
(verksamhetsnära samråd) I samband med pågående föreskriftsarbeten träffar Arbetsmiljöverket bland annat arbetsmarknadens parter, branschorganisationer, myndigheter och andra arbetsmiljöorganisationer vid intressentmöten.

Därutöver kommer hela regelförslaget inklusive alla sakliga förändringar att skickas på remiss.

17. Kontaktuppgifter till Arbetsmiljöverket

Projektgruppen som arbetar med den nya regelstrukturen nås på regelstruktur@av.se .

Frågor kan även besvaras av vår svarstjänst på telefon 010-730 90 00.